



Anders Wallner: Tal på kommun- och landstingsdagarna 2014

Talare

Anders Wallner
Partisekreterare, Miljöpartiet

Datum

30 november 2014

- 1 ”Ni stod typ – hela plenum och dansade till ‘going up, up, up, up, up, up’. Det är mitt starkaste minne av Miljöpartiet.” Det var en person som arbetar för en av våra tidigare kongressutställare som jag träffade på en möhippa. Hennes minnesbild av ett lite annorlunda, men varmt och modigt parti var rolig att få
- 5 höra om. Sedan dess har jag reflekterat över låtvalet vi gjorde den där gången – när vi hade danspaus i plenum till Loreens ”Euphoria”. Up, up, up.

Upp är en väldigt bra början. Särskilt i politiken. Det inleder en rad viktiga ord för oss politiker. Det barnsligt nyfikna i att vara på upptåg, att med plirig blick

10 utforska och upptäcka nya perspektiv. Att vara politikens uppfinnare som hittar nya lösningar där politiker från traditionella ideologier och äldre partier fastnat. Att vara en upplysare som får människor att känna hopp trots att de tvekat inför politiskt engagemang. Att själv få känna ett uppvaknande då och då tack vare de möten som politiken leder oss till.

15 Ett väldigt viktigt uppåtsyftande begrepp inom politiken är uppdraget. Vi som är här i dag är på uppdrag, uppdrag som vi fått av väljarna och våra partikamrater – det yttersta tecknet på förtroende. Att jag överlåter till dig att inom den representativa demokratin fatta de beslut, på grön grund, som du och

20 ditt parti anser är det bästa för samhället. Många av er, inte minst den panel jag fick moderera precis har den senaste tiden inte bara fått uppdrag av partiet och av våra egna väljare utan företräder hela kommunens, länets och landets väljare i respektive parlament.

- 25 I valen till kommun- och landstingsfullmäktige i september ökade Miljöpartiet nästan en hel procentenhet till 7,8 procent. Det är rekordsiffror för oss och vi har all anledning att vara stolta över att fler människor än någonsin tog en grön valsedel i kommun- och landstingsvalen. När det gäller riksdagsvalet var det vårt näst mest framgångsrika val hittills, med 8 000 färre väljare än rekordvalet 2010.

Trots detta var det ju inte glädjeyra och fontändans som vi ägnade oss åt på valnatten. Tvärtom.

35 [Video spelas]

Mm. Det där är inte en kille som är särskilt uppåt. Vi var inställda på att växa som parti även i riksdagsvalet. Och vi ville växa mer i hela landet.

40

När politiker pratar om valresultat låter vi ibland som karaktären Ester i Lena Anderssons hyllade bok "Egenmäktigt förfarande", hopplöst olyckligt förälskad i en man som för oss externa betraktare förefaller uppenbart ointresserad. Ett talande citat är "Ångesten över uteblivna svar var något de som skapade sms och
45 mail inte kan ha föreställt sig". Fritt översatt, på politikersvenska: Ångesten över uteblivna röster var något de som skapade demokratiska val inte kan ha föreställt sig.

Men när det kommer till parlamentariskt stöd är det faktiskt inte väljarna det är
50 fel på – det är oss. Om vi på riktigt har de idéer som är nödvändiga ur ett moraliskt hållbarhetsperspektiv så är det vårt ansvar att lyckas förklara det för väljarna. Och om det är något i vår politik som inte är genomtänkt ur alla perspektiv så får vi väl tacka för kritiken och fundera ett varv till. Det är ur det perspektivet min valanalys växer fram.

55

När man tittar på de mål som vi tog oss an under supervalåret så är det fantastiskt att vi kan bocka av de flesta, både nådda och i vissa fall överträffade – att vi som ett parti nu bestående av över 19 000 individer är fler medlemmat än någonsin, att vi ingår i regeringen, att vi är det näst största svenska partiet i EU-
60 parlamentet. Att vi ingår i ännu fler lokala och regionala styren och utser rekordmånga kommunal- och landstingsråd. Men vi lyckades inte med vad som ändå får ses som ett huvudsyfte med valet ur vårt perspektiv – att öka rejält i det parlamentariska stödet för vår politik, så väl lokalt som på riksnivån. För även om 6,9 % i regeringsställning är snäppet roligare än 7,3 % i opposition så är allt
65 som stampar kring 7 % ett alldeles för svagt stöd för grön politik och inte världens roligaste valresultat. Vår egen stapel var alldeles för låg.

Viktigt att komma ihåg är att vi egentligen inte är ett parti som är dåligt på att få

70 nya väljare. Ungefär hälften av våra väljare i riksdagsvalet 2014 röstade inte på oss 2010. Men vi tappade också lika många väljare. Och om man – som en god atlet – fokuserar på att jämföra sig med sig själv – så tappade vi 140 000 väljare som röstat på oss i EU-valet i maj – trots att många av dem vid den tiden hade bestämt sig för att rösta grönt även i september. Gröna väljare gick till både rosa, 75 blå och röda partier. Vi gjorde kanske den sämsta valrörelsespurten hittills för partiet.

I EU-valet i maj stod klimatfrågorna i centrum och det fördes en debatt om hur man bäst agerar för att vara en motpol till intolerans och slutenhet. I det 80 politiska klimatet var det naturligt för många av våra sympatisörer att välja en grön röstsedel.

Vi misslyckades med att göra riksdagsvalet till ett miljöval. Vad som är den främsta anledningen till detta finns det många kandidater till. En kan vara att vi 85 fortfarande är betydligt mer kända för klimathundringen som kostnad för privatbilisten än vad alla våra gemensamma hundringar kan leda till i form av grön omställning – fler gröna jobb, bättre skola och levande miljö i hela landet. Även om vårt stöd i lands- och glesbygd är större än någonsin så upplevs vi fortfarande som ett parti som inte förstår – eller ens är intresserat av – 90 förutsättningarna för att leva utanför medelklassbubblan i storstäderna. Som ett parti som tror att alla kan välja att resa kollektivt till jobbet och dricka sitt kaffe i take away-muggar. En annan anledning kan ha varit att den fråga vi ändå lyckades få upp på dagordningen i slutdebatterna – Vattenfalls investeringar i kolkraft – upplevdes som för långt borta från människors vardag.

95 För man ska komma ihåg att det var i ett antal mindre kommuner som vi gjorde några av våra främsta valresultat, jämfört med 2010. För i många av de kommuner där vi har ökat har våra avdelningar fokuserat på lokala miljöfrågor som den nära havsmiljön eller hållbara gruvnäringar. Det är inspirerande inför 100 framtiden. Så vår första hemläxa blir att göra den gröna omställningen till något som folk känner en större längtan till.

Kampen för ett öppet Sverige kommer alltid vara prioriterat för oss. Vi kommer att fortsätta driva på och debattera frågor kring migration och lika rättigheter. 105 Problemet i slutet av valrörelsen var att vi kom att ägna mer kraft åt kampen mellan oss och Sverigedemokraterna – och hur många likes och retweets den kunde få – än att prata om sakpolitiken och vilken utveckling vi vill se. När vi

bytte ut våra politiska idéer mot siffror och taktik utifrån vikten av att bli tredje
110 största parti så förlorade argumenten sin kraft. Människor vill höra vad vi vill
göra, inte vad vi inte vill att de ska rösta på. Och bronset blev till sand.

Utöver dessa två förklaringsmodeller så finns det kanske ett 50-tal till som jag
tycker har relevans. Och det är bra att debatten nu är igång i partiet om hur vi
115 ska botten självkritiskt för att fortsätta växa och göra bättre valrörelser. Vi har
alla många tankar om valresultatet och vägen framåt och måste vara öppna för
alla sorters framåtsyftande, självkritiska diskussioner, från både gamla och nya
medlemmars perspektiv.

120 Bara de senaste dagarna har flera företrädare för partiet gått ut medialt och delat
med sig av vad de ser som utmaningar framöver och delar av vår politik de
tycker vi borde ta tillfället i akt att utveckla. Oavsett om man håller med dem i
sak eller inte så är det ett sundhetstecken att partister vågar uttrycka att vi ibland
tycker olika. Och att det är helt okej. Genom en levande och öppen intern
125 debatt kan vi hålla igång en idéutveckling i partiet. Detta är oerhört viktigt, inte
minst när vi sitter i regering och det är något jag som partisekreterare ser som en
av mina absolut viktigaste uppgifter att värna inför de kommande åren.

Därmed vill jag dock påminna om något som jag talat om i liknande talarstolar
130 om tidigare. När vi går in i interna debatter – offentliga eller ej – så är respekten
för varandra som viktigast. Det går att vara grön och tycka olika. Det finns
många sätt att vara grön på, som det står i ett klokt partiprogram. Att kalla
varandra för "ogröna", att bunta ihop varandra i falanger, att klistra på varandra
åsikter, göra långt dragna tolkningar av vad någon har sagt eller misstänkliggöra
135 varandra hör inte hemma i den gröna idédebatten. (2.05) Att förlora platsen
som tredje största parti till ett parti som vuxit fram ur vit makt-rörelsen var
kanske det som kändes tyngst på valnatten. I ett större perspektiv var det
egentligen den stora händelsen det här valet bland riksdagspartierna att SD gick
kraftigt framåt, de Nya Moderaterna kollapsade och alla vi andra stod stilla eller
140 backade något. Det märks på eftervalsdebatten, särskilt på borgerliga ledarsidor,
att man nu söker ett sätt att hantera valresultatet genom att debattera ett av det
partiets två profilfrågor – minskad invandring. Att sätta ett tak, en volym på
asylrätten.

145 Så det viktigaste upp-ordet vi har att förlita oss på är att stå upp. För det vi tror
på. Även när det är åsikter som inte klappas medhårs av nätdebattörer och

hatbrevsskribenter. Som journalisten Lena Sundström mästerligt förklarade i ett tal och en artikel nyligen, där hon problematiserade den säkerhet som många av oss känner att vi skulle ha tillhört den goda sidan som aktivt tagit ställning mot tidigare brott mot mänskligheten. Hon skriver: "Problemet är förstås att man inte har en aning. Om man skulle ha varit hon, grannen, som vägrade hänga ut nazistflaggan genom fönstret. Eller den som gömde judar på en vind. Kanske hade man valt fel. Kanske hade man inte valt alls. Kanske hade man varit den tysta massan som heilade för att det var det enklaste att göra. Sydstatsgrannen som såg åt ett annat håll när grannens hus brändes ner. För efteråt är det som sagt lätt. Att veta vad som är rätt. Det är samtiden som är utmaningen."

Det är samtiden som är utmaningen. Alla som läst Sundströms tidigare artiklar och böcker om det danska samhället vet hur snabbt en samtida samhällsdebatt kan vända. Och om vi känner att det är en utmaning att vara en del av en grön rörelse när miljödebatten förminskas till rätten till ohämmad privatbilism så är det ingenting mot hur det skulle vara om den svenska debatten om öppenhet och lika rättigheter förminskades till en debatt om volymer. Hur många sådana här människor tål Sverige, hur många sådana här människor tål Sverige? I Danmark valde partierna att gå det högerpopulistiska partiet till mötes med restriktiv politik och islamofob retorik. Det har inte varit någon lösning på stödet för högerpopulist politik. Härom dagen var Dansk Folkeparti för första gången det största danska partiet i en opinionsmätning inför valet nästa år.

Därför är jag stolt över att trots att jag fått in hundratals analyser och förslag om hur vi kan utvecklas och agera annorlunda framöver från er medlemmar så har inte en enda person föreslagit att vi skulle gå vägen genom en mer restriktiv eller mer stängd politik när det gäller migration och lika rättigheter. Visst, det finns förslag om hur vi ska prata mer om integration på arbetsmarknaden, bättre och mer spritt flyktingmottagande, fler bostäder och så vidare. Men inte en stavelse har gett uttryck för någon önskan om att närma sig den rasistiska dagordningen. Det kan vi vara riktigt stolta över!

Jag hoppas verkligen att övriga partiers valanalyser också följer den linjen. Den historiska migrationspolitiska axeln mellan S och M bröts med Fredrik Reinfeldt och Mona Sahlin som ledare för respektive parti. Därmed har vi gröna tillsammans med både socialdemokrater och moderater sedan dess lyckats sätta humanitet, öppenhet och lika rättigheter i centrum för politiken. Det är därför SD har lagt sig till med en andra profilfråga – att försöka minimera Miljöpartiets

inflytande i svensk politik. Oavsett om de ska rösta om en budget i riksdagen eller sätta mål för sina valrörelser.

- 190 Vi hade ett helt annat övergripande mål för valrörelsen. Det måste förstås också nämnas när vi nu summerar supervalåret. Vi hade ett mål om att vi – Miljöpartiets valarbetare – skulle ha världens roligaste valår. Jag påmindes om detta när jag var på MP Uppsalas valfinal i valstugan dagen innan valdagen och förrättade ett hedersuppdrag – som karaokevärd. Folk flockades när
- 195 Feministiskt initiativs valarbetare tolkade Spice Girls, Socialdemokraterna gjorde Ebba Grön och Moderaterna gav sig på ”We are all the winners” – som de storsint tillägnade alla partiers valarbetare. Modiga Uppsalabor kom förbi och vågade sig upp på valstugescenen som för en stund blev en klubb eller kulturell mötesplats snarare än bara en yta för valpropaganda. Jag dansade mer
- 200 den kvällen än på valvakan kvällen efteråt. Jag tror att sättet vi bedrev valrörelse på – roligare, modernare, mer innovativt är en stor förklaring till varför vi ökade så mycket i medlemsantal. Gillar man oss så vill man vara med. Ett mail i högen av valanalyser som värmdes extra mycket var från Cecilia som ville komplettera sin medlemsenkät med att ”det var den här valrörelsen som, efter många val då
- 205 jag röstat grönt, fick mig att gå in som medlem i partiet. Det är ju ett gott betyg till valrörelsen!” När jag svarade henne och tackade för de fina orden fick jag tillbaka ”Tack för att du arbetar för ett Sverige med värderingar som är mina. Det kändes så dystert efter valet, men nu lyser hoppet grönt igen.”
- 210 Kära vänner. Ta åt er av Cecilias ord. Nu lyser hoppet grönt igen. Jag är imponerad att så många av er tagit er hit. Jag vet att ni egentligen har fullt upp med era nya uppdrag, budgetfullmäktige, förhandlingar. Se till att ni får med er så mycket politiska idéer, engagemang och kontakter som möjligt att packa upp när ni kommer hem. Med er hem får ni också den folder vi tryckt upp inför de
- 215 här dagarna så att ni nästa gång ni får frågan om ”vad spelar det egentligen för roll att Miljöpartiet sitter med i regering?” så kan ni lämna över några väldigt tydliga exempel på vad det innebär med grönt inflytande i praktiken. Lyft sedan fram fler exempel, från landstinget eller kommunen där ni verkar. Öva er på att berätta om de senaste gröna framgångarna. För nu börjar arbetet. Kavla upp
- 220 armarna för era nya uppdrag. Se upp för fallgroparna. Ställ dig upp för det vi tror på.
Tack.

Källa

<div>Manuskript inskickat av Miljöpartiet</div>

Taggar

Miljöpartiet, Politiska tal

230

URI

<https://www.svenskatal.se/tale/anders-wallner-tal-pa-kommun-och-landstingsdagarna-2014>

235

240

245

250

255

260